

UZASADNIENIE

Decyzjami z dnia 17 grudnia 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że:

- **S. S.** podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu i ubezpieczeniu zdrowotnemu w okresie od 2 lipca 2012 r. do 31 lipca 2012 r., od 1 sierpnia 2012 r. do 31 sierpnia 2012 r., od 4 września 2012 r. do 28 września 2012 r., od 12 października 2012 r. do 31 października 2012 r., od 6 listopada 2012 r. do 30 listopada 2012 r., od 3 grudnia 2012 r. do 31 grudnia 2012 r., od 3 stycznia 2013 r. do 31 stycznia 2013 r., od 1 lutego 2013 r. do 28 lutego 2013 r. jako zleceniobiorca u płatnika składek Grupa Budowlana (...) oraz określił wysokości miesięcznej podstawy wymiaru składek za w/w sporne okresy.
- **A. S.** podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu i ubezpieczeniu zdrowotnemu w okresie od 22 kwietnia 2013 r. do 26 kwietnia 2013 r., od 6 maja 2013 r. do 20 maja 2013 r., od 4 czerwca 2013 r. do 28 czerwca 2013 r., od 22 lipca 2013 r. do 30 lipca 2013 r. jako zleceniobiorca u płatnika składek Grupa Budowlana (...) oraz określił wysokości miesięcznej podstawy wymiaru składek za w/w sporne okresy.
- **G. S.** podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu i ubezpieczeniu zdrowotnemu w okresie od 18 czerwca 2012 r. do 30 czerwca 2012 r., od 23 lipca 2012 r. do 31 lipca 2012 r., od 4 września 2012 r. do 29 września 2012 r., od 22 października 2012 r. do 31 października 2012 r., od 10 listopada 2012 r. do 30 listopada 2012 r. jako zleceniobiorca u płatnika składek Grupa Budowlana (...) oraz określił wysokości miesięcznej podstawy wymiaru składek za w/w sporne okresy.
- **M. W. (1)** podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu i ubezpieczeniu zdrowotnemu w okresie od 18 maja 2012 r. do 31 maja 2012 r., od 23 lipca 2012 r. do 31 lipca 2012 r., od 16 sierpnia 2012 r. do 31 sierpnia 2012 r. jako zleceniobiorca u płatnika składek Grupa Budowlana (...) oraz określił wysokości miesięcznej podstawy wymiaru składek za w/w sporne okresy.
- **M. W. (2)** podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu i ubezpieczeniu zdrowotnemu w okresie od 22 kwietnia 2013 r. do 30 kwietnia 2013 r., od 6 maja 2013 r. do 14 maja 2013 r. jako zleceniobiorca u płatnika składek Grupa Budowlana (...) oraz określił wysokości miesięcznej podstawy wymiaru składek za w/w sporne okresy.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że płatnik składek GRUPA BUDOWLANA (...) ma zawartą umowę na utrzymanie terenów zieleni miejskiej w rejonie C. – D.. W ramach umowy spółka wykonuje prace ogrodnicze, całoroczne utrzymanie porządku, czystości terenów zieleni, alejek i placów. Płatnik zawierał umowy o dzieło pomiędzy GRUPA BUDOWLANA (...), a **S. S.**, **A. S.**, **G. S.**, **M. W. (1)**, **M. W. (2)**. Przedmiotem umów było skoszenie i uprzątnięcie trawy parku, sprzątnięcie śmieci z koszy i trawników, zgrabienie trawy i usunięcie śmieci, zgrabienie trawy i usunięcie śmieci, usunięcie zanieczyszczeń z koszy i alejek, usunięcie zanieczyszczeń z koszy i alejek, usunięcie trawy i chwastów, zgrabienie, skoszenie trawy, zgrabienie opadłych liści, wygrabienie i usunięcie liści, usunięcie śmieci z koszy – usunięcie śmieci z koszy, wymiana połamanych desek w ławkach, pomalowanie i wymiana uszkodzonych desek, umycie ławek, tablic, posadzenie krzewów w parku, usunięcie uschniętych drzew, usunięcie śmieci z koszy, zmycie graffiti, usunięcie samosiewek,

Umowy zawierane przez płatnika są co do zasady na okresy miesięczne, ale też kilkudniowe i zawierane w następnych miesiącach na kolejne okresy. W rezultacie powtarzają się od kilku do kilkunastu miesięcy. Polegają na wykonaniu pewnych powtarzających się czynności, bez możliwości osiągnięcia rezultatu, co wskazuje na ciągłość świadczenia pracy. wynagrodzenia wykonującemu umowy cywilnoprawne w okresie objętym kontrolą tj. (...) były wypłacane w miesiącu po zakończeniu umowy na podstawie wystawionych rachunków do umów stosownie do wykonanej pracy. Wskazane czynności, które swoim charakterem obejmowały zakres działania wykonującego te umowy oraz wykonywanie usług.

Z zapisów w Kompleksowym Systemie Informatycznym ZUS wynika, że **S. S., A. S., M. W. (1), M. W. (2)** nie posiadał innych tytułów do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych. **G. S.** w okresie od 15 marca 2013 r. do 30 listopada 2013 r. posiadał inny tytuł do ubezpieczeń społecznych u innego płatnika składek Zakład (...) z wynagrodzeniem niższym od minimalnego wynagrodzenia tj. 750 zł.

Po przeprowadzeniu analizy powyższych umów cywilnoprawnych oraz złożonych przez płatnika wyjaśnień wynika, że zawarte przez płatnika umowy i dokonywanie określonych czynności przez osobę ją realizującą. Czynności mają charakter powtarzający się i zostały ustalone przez zamawiającego. Elementem dodatkowym świadczącym o zawarciu umowy o świadczenie pracy w charakterze nie mieszczącym w definicji umowy o dzieło jest cykliczność zawierania umów na takie same czynności z tymi samymi wykonawcami, co stanowi argument za współpracą stron polegającą na świadczeniu stałej usługi. Ponadto dla umów o dzieło charakterystyczna jest swoboda wykonawcy co do miejsca i czasu wykonania dzieła. Natomiast w niniejszej sprawie usługodawcy wykonują usługi w ściśle określonych miejscach. W/w czynności są wykonywane w wyniku i w celu realizacji zamówienia przez Płatnika. Prace są wykonywane w imieniu i na rzecz płatnika i w tej sytuacji nie można uznać, iż ubezpieczony ponosi odpowiedzialność za istnienie wad fizycznych dzieła, w związku z czym nie mają charakteru umów o dzieło.

W związku z powyższym ZUS uznał, że ubezpieczeni nie wykonywali na rzecz Grupa Budowlana (...) umów o dzieło, lecz wykonywali umowy zlecenie.

/decyzje w aktach ZUS/

Odwołania od powyższych decyzji w dniu 23 stycznia 2015 r. złożyła Grupa Budowlana (...) Spółka z o.o. reprezentowana przez radcę prawnego. Decyzję tę spółka zaskarżyła w całości i zarzuciła jej:

- naruszenie prawa materialnego art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 12 ust. 1 i ust. 3, art. 13 pkt 2, art. 18 ust. 1 i ust. 3, art. 20 ust. 1, art. 22 ust. 1, art. 36, art. 47 ust. 1 pkt 3, ust. 3, ust. 3b ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, a także art. 81 ust. 1, ust. 5, art. 82 ust. 1 art. 85 ust. 4, art. 87 ust. 1, art. 109 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych poprzez ich błędne zastosowanie do umów zawartych przez Grupę Budowlaną (...) Sp. z o.o.,

- naruszenie prawa materialnego art. 627 k.p.c. poprzez niezastosowanie tego przepisu mimo spełnienia przez umowy zawarte z zainteresowanymi przesłanek umowy o dzieło,

- błędne ustalenie stanu faktycznego poprzez dokonanie kwalifikacji umów zawartych z zainteresowanymi jako umów zlecenia zamiast umów o dzieło mimo spełnienia przesłanek umów o dzieło.

W konsekwencji wniósł o uchylenie zaskarżonych decyzji w całości i zasądzenie na rzecz odwołującego się kosztów procesowych według norm przepisanych.

/odwołanie – k. 2 – 6, k. 2 – 6 w aktach VIII U 330/15, k. 2 – 6 w aktach VIII U 331/15, k. 2 – 6 w aktach VIII U 332/15, k. 2 – 6 w aktach VIII U 333/15/

W odpowiedziach na odwołania ZUS wniósł o ich oddalenie.

/odpowiedź na odwołanie – k. 13 – 14, k. 9 – 10 w aktach VIII U 330/15, k. 9 – 10 w aktach VIII U 331/15, k. 9 – 10 w aktach VIII U 332/15, k. 9 – 10 w aktach VIII U 333/15/

Sąd połączył sprawy o sygn. akt VIII U 330/15, VIII U 331/15, VIII U 332/15, VIII U 333/15 ze sprawą o sygn. akt VIII U 329/15, prowadząc dalej sprawy pod numerem sprawy o sygn. akt VIII U 329/15.

/zarządzenie – k. 12 w aktach VIII U 330/15, k. 12 w aktach VIII U 331/15, k. 12 w aktach VIII U 332/15, k. 12 w aktach VIII U 333/15/

Sąd dopuścił do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanych **G. S., A. S., S. S., M. W. (1) i M. W. (2)**.

/postanowienie – k. 31/

Pełnomocnik odwołującego poparł odwołania, pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołań oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego. Zainteresowani M. W. (1) i M. W. (2) przyłączyli się do stanowiska pełnomocnika ZUS.

/protokół rozprawy – k. 31/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Grupa Budowlana (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 23 października 2012 r. Przedmiotem działalności spółki jest realizacja projektów budowlanych związanych z wnoszeniem budynków, działalność usługowa związana z zagospodarowaniem terenów zieleni, pozostałe sprzątanie.

/wypis z KRS – k. 7 – 9/

W dniach od 20 marca 2014 r. do 2 kwietnia 2014 r. u płatnika składek przeprowadzono kontrolę w zakresie prawidłowości i rzetelności obliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych składek, do których pobierania zobowiązany jest ZUS oraz zgłaszania do ubezpieczeń społecznych, w wyniku czego sporządzono protokół kontroli.

/niesporne/

Płatnik składek Grupa Budowlana (...) ma zawartą umowę na utrzymanie terenów zieleni miejskiej w rejonie C. – D.. W ramach umowy spółka wykonuje prace ogrodnicze, całoroczne utrzymanie porządku, czystości terenów zieleni, alejek i placów. Płatnik składek w celu realizacji umowy zawierał umowy z zainteresowanymi **G. S., A. S., S. S., M. W. (1) i M. W. (2)**, którym nadał nazwę umów o dzieło. Ich praca polegała m.in. na sprzątaniu parków, wywożeniu śmieci, malowaniu ławek.

/niesporne, umowy – akta ZUS, zeznania świadka J. K. – k. 31 – 32, zeznania świadka M. W. (3) – k. 65 verte, zeznania M. W. (2) – k. 33, k. 32, zeznania M. W. (1) – k. 32, k. 33/

Pomiędzy **S. S.**, a płatnikiem składek Grupą Budowlaną (...) Sp. z o.o. w Ł. reprezentowaną przez W. W. zawarto 8 umów, które strony nazwały „umowami o dzieło” na okresy od 2 lipca 2012 r. do 31 lipca 2012 r., od 1 sierpnia 2012 r. do 31 sierpnia 2012 r., od 4 września 2012 r. do 28 września 2012 r., od 12 października 2012 r. do 31 października 2012 r., od 6 listopada 2012 r. do 30 listopada 2012 r., od 3 grudnia 2012 r. do 31 grudnia 2012 r., od 3 stycznia 2013 r. do 31 stycznia 2013 r., od 1 lutego 2013 r. do 28 lutego 2013 r. Przedmiotem w/w umów było: zgrabienie trawy i usunięcie śmieci z parków S., Słowackiego, skweru (...), usunięcie zanieczyszczeń z koszy i alejek w parkach im. Słowackiego, S., Legionów, usunięcie trawy i chwastów krawężników w parkach L., R., Słowackiego, S., skweru (...), zgrabienie liści w parkach im. Legionów, w parku S.. Wykonawcy za wykonanie dzieła przysługiwało wynagrodzenie płatne w ciągu 14 dni od złożenia rachunku.

/umowy – k. 15 – 29 akt ZUS S. S., rachunki – k. 15 – 29 akt ZUS S. S./

Pomiędzy **A. S.**, a płatnikiem składek Grupą Budowlaną (...) Sp. z o.o. w Ł. reprezentowaną przez W. W. zawarto 4 umowy, które strony nazwały „umowami o dzieło” na okresy od 22 kwietnia 2013 r. do 26 kwietnia 2013 r., od 6 maja 2013 r. do 20 maja 2013 r., od 4 czerwca 2013 r. do 28 czerwca 2013 r., od 22 lipca 2013 r. do 30 lipca 2013 r. Przedmiotem w/w umów było: wymiana połamanych desek w ławkach parkowych w parku S., pomalowanie i wymiana uszkodzonych desek w ławkach – parki Ł. – C., zebranie i wywiezienie śmieci z terenu parku i opróżnienie koszy, wymienienie worków w parku im. R., Placu (...). Wykonawca jest zobowiązany do wykonania dzieła osobiście, przy zachowaniu należytej staranności. Ewentualne powierzenie wykonania dzieła w całości lub w części innej osobie

wymaga zgody zamawiającego wyrażonej na piśmie pod rygorem nieważności. Wykonawcy za wykonanie dzieła przysługiwało wynagrodzenie płatne w ciągu 14 dni od złożenia rachunku lub od zakończenia wykonania dzieła bądź 10 dnia następnego miesiąca .

/umowy – k. 9 – 15 akt ZUS A. S., rachunki – k. 9 - 11 akt ZUS A. S./

Pomiędzy **G. S.**, a płatnikiem składek Grupą Budowlaną (...) Sp. z o.o. w Ł. reprezentowaną przez W. W. zawarto 5 umów, które strony nazwały „umowami o dzieło” na okresy od 18 czerwca 2012 r. do 30 czerwca 2012 r., od 23 lipca 2012 r. do 31 lipca 2012 r., od 4 września 2012 r. do 29 września 2012 r., od 22 października 2012 r. do 31 października 2012 r., od 10 listopada 2012 r. do 30 listopada 2012 r. Przedmiotem w/w umów było: usunięcie połamanych gałęzi z parku (...) i (...), usunięcie ławek, stolików i tablic informacyjnych na skwerze (...), posadzeniu 200 szt. Krzewów w parku im. Legionów w Ł., usunięcie śmieci z koszy, usunięcie graffiti i naprawa (wymiana) połamanych listew w parku D., usunięcie 2 sztuk usuniętych drzew w parku im. L. wyfrezowanie pni. Wykonawcy za wykonanie dzieła przysługiwało wynagrodzenie płatne w ciągu 14 dni od złożenia rachunku.

/umowy – k. 9 – 17 akt ZUS G. S., rachunki – k. 9 - 17 akt ZUS G. S./

Pomiędzy **M. W. (1)**, a płatnikiem składek Grupą Budowlaną (...) Sp. z o.o. w Ł. reprezentowaną przez W. W. zawarto 3 umowy, które strony nazwały „umowami o dzieło” na okresy od 18 maja 2012 r. do 31 maja 2012 r., od 23 lipca 2012 r. do 31 lipca 2012 r., od 16 sierpnia 2012 r. do 31 sierpnia 2012 r. Przedmiotem w/w umów było: skoszenie i uprzątnięcie trawy z terenu zieleni miejskiej Ł. – C., park im. Słowackiego, umycie ławek w parku, zmycie graffiti w parkach. Wykonawcy za wykonanie dzieła przysługiwało wynagrodzenie płatne w ciągu 14 dni od złożenia rachunku.

/umowy – k. 11 – 15 akt ZUS M. W. (1), rachunki – k. 11 – 15 akt ZUS M. W. (1), zeznania M. W. (1) – k. 32/

Pomiędzy **M. W. (2)**, a płatnikiem składek Grupą Budowlaną (...) Sp. z o.o. w Ł. reprezentowaną przez W. W. zawarto 2 umowy, które strony nazwały „umowami o dzieło” na okresy od 22 kwietnia 2013 r. do 30 kwietnia 2013 r., od 6 maja 2013 r. do 14 maja 2013 r. Przedmiotem w/w umów było: usunięcie samosiewek z parku im. Legionów, zebranie śmieci, opróżnienie koszy oraz oczyszczenie zbiornika wodnego z pływających śmieci w parku R.. Wykonawcy za wykonanie dzieła przysługiwało wynagrodzenie płatne w ciągu 14 dni od złożenia rachunku.

/umowy – k. 9 – 11 akt ZUS M. W. (2), rachunki – k. 9 – 11 akt ZUS M. W. (2), zeznania M. W. (2) – k. 32/

Zainteresowani oprócz czynności wskazanych w umowach wykonywali także inne prace porządkowe w parkach na obszarze Ł. – C.. Umowy były podpisywane w trakcie trwania pracy.

/zeznania M. W. (2) – k. 33, zeznania M. W. (1) – k. 33/

Z tytułu powyższych umów płatnik składek nie zgłosił zainteresowanych **G. S.**, **A. S.**, **S. S.**, **M. W. (1)** i **M. W. (2)** do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, a także nie dokonał wyrejestrowania ubezpieczonych z ubezpieczeń społecznych od następnego dnia po wygaśnięciu umów.

/niesporne/

Z zapisów w Kompleksowym Systemie Informatycznym ZUS wynika, że **S. S.**, **A. S.**, **M. W. (1)**, **M. W. (2)** nie posiadał innych tytułów do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych. **G. S.** w okresie od 15 marca 2013 r. do 30 listopada 2013 r. posiadał inny tytuł do ubezpieczeń społecznych u innego płatnika składek Zakład (...) z wynagrodzeniem niższym od minimalnego wynagrodzenia tj. 750 zł.

/niesporne/

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dokumentacji organu rentowego a także zeznań zainteresowanych i świadków, którym Sąd dał w pełni wiarę. Zeznania świadków i zainteresowanych były wzajemnie spójne a także pokrywały się z przedstawionymi dokumentami.

Sąd pragnie zaznaczyć, iż znaczna część dokumentów i okoliczności w niniejszej sprawie jest mu wiadoma z urzędu ze względu na wcześniej toczące się sprawy z odwołań wnioskodawcy od decyzji organu rentowego w przedmiocie zapłaty składek za pracowników zatrudnionych na podstawie umów o dzieło.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołania nie są zasadne.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 4 i art. 12 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 r. (Dz.U.2013.1442 j.t.) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu.

W myśl art. 9 ust. 1a w/w ustawy, ubezpieczeni wymienieni w ust. 1, których podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu stosunku pracy, członkostwa w spółdzielni, służby, pobierania świadczenia szkoleniowego, świadczenia socjalnego, zasiłku socjalnego lub wynagrodzenia przysługującego w okresie korzystania ze świadczenia górniczego lub w okresie korzystania ze stypendium na przekwalifikowanie w przeliczeniu na okres miesiąca jest niższa od określonej w art. 18 ust. 4 pkt 5a (minimalna płaca) podlegają również obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z innych tytułów, z zastrzeżeniem ust. 1b i art. 16 ust. 10.

Na podstawie zaś art. 66 ust. 1 pkt 1e ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 r. (t. j. Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, ze zm.) obowiązującej od dnia 1 października 2004 r. osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego.

Zgodnie z art. 11 ust. 2 w/w ustawy dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają na swój wniosek osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowym.

Z mocy art. 13 pkt 2 zleceniobiorcy obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu podlegają od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy.

Z kolei w myśl art. 9 ust. 4a zleceniobiorcy, mający ustalone prawo do emerytury lub renty, podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, jeżeli równocześnie nie pozostają w stosunku pracy, z zastrzeżeniem ust. 4b.

Stosownie do art. 36 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowym podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych. Obowiązkiem płatnika składek – z mocy art. 46 ust. 1 i art. 47 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych – jest obliczanie, rozliczanie i opłacanie należnych składek za każdy miesiąc kalendarzowy oraz przysyłanie w wyznaczonym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłacanie składek za dany miesiąc.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 i 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 (to jest przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych

z tytułu umowy agencyjnej lub umowy zlecenia), jeżeli w umowie określono odpłatność za jej wykonywanie kwotowo, w kwotowej stawce godzinowej lub akordowej albo prowizyjnie.

Natomiast art. 20 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stanowi, iż podstawę wymiaru składek ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, z zastrzeżeniem ust. 2.

Należy podkreślić, iż stosownie do art. 353¹ k.c. strony mogą dokonać wyboru rodzaju łączącego je stosunku prawnego, nie oznacza to jednak dowolności, bowiem przywołany przepis wprost wymaga, aby treść umowy nie sprzeciwiała się naturze danego stosunku prawnego, jego społeczno-gospodarczemu przeznaczeniu i ustawie (por. wyrok Sądu Najwyższego z 28 kwietnia 2010 r., II UK 334/09, LEX nr 604221).

W rozpoznawanej sprawie spór dotyczył kwalifikacji prawnej umów nazwanych „umowami o dzieło” jakie odwołujący się płatnik składek Grupa Budowlana (...) zawierał z zainteresowanymi **G. S., A. S., S. S., M. W. (1) i M. W. (2)**. Kwestią sporną było, czy strony istotnie zawarły umowy o dzieło nierodzące obowiązku ubezpieczenia społecznego, czy też zawarły umowy o świadczenie usług, do których zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, a które stanowią tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych.

Odnosząc się do powyższej spornej kwestii wskazać należy, iż stosownie do art. 734 § 1 k.c. przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie, przy czym do umowy o świadczenie usług stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu (art. 750 k.c.). W doktrynie panuje pogląd przedmiotem umowy o świadczenie usług jest dokonanie określonej czynności faktycznej, która nie musi prowadzić do osiągnięcia indywidualnie oznaczonego rezultatu. Chodzi tu zatem o umowy zobowiązujące do dokonania jednej lub wielu czynności faktycznych (także stałego ich dokonywania).

Zgodnie zaś z treścią art. 627 kc przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia.

Nie ulega wątpliwości, że przepisy o zleceniu nie mają zastosowania do czynności będących przedmiotem umowy o dzieło, bowiem wykonanie dzieła, zgodnie z prezentowanym w doktrynie poglądem, nie mieści się w pojęciu usługi w rozumieniu art. 750 kc.

Umowę o dzieło zalicza się do kategorii „umów rezultatu” i przeciwstawia umowie zlecenia - jako „umowie o staranne wykonanie usługi”. W odróżnieniu od umowy zlecenia, umowa o dzieło wymaga, by starania przyjmującego zamówienie doprowadziły w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu. Zawierając taką umowę strony winny dokładnie określić dzieło, które ma powstać w następstwie jej wykonania. Tymczasem umowa zlecenia takiego rezultatu - jako koniecznego do osiągnięcia - nie akcentuje. Elementem wyróżniającym dla umowy zlecenia nie jest zatem wynik, lecz starania podejmowane w celu osiągnięcia tego wyniku, zatem wystarczy, że swoją pracę wykonuje się sumiennie. Wykonywanie umowy nie musi prowadzić do osiągnięcia określonego, zindywidualizowanego rezultatu, osiągnięcie go nie należy do obowiązków zleceniobiorcy i jeśli nawet mimo starannego wykonywania pracy nie zostanie on uzyskany, nie stanowi to nienależytego wykonania zobowiązania /por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z 21 grudnia 1993 r. sygn. III AUr 357/93, opubl: Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych rok 1994, Nr 6, poz. 49, str. 63; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 26 stycznia 2006 r. sygn. III AUa 1700/05, opubl: Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych rok 2008, Nr 3, poz. 5, str. 55; wyrok Sądu Najwyższego z 13 marca 1967 r. sygn. I CR 500/66; opubl: Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna, Pracy i (...) rok 1968, Nr 1, poz. 5, por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi, II AUa 106/12, lex nr 1312028, por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 2012 r., II UK 70/12, LEX nr 1318380/.

Dokonując kwalifikacji konkretnej umowy należy w pierwszej kolejności badać, czy świadczenie będące przedmiotem zobowiązania ma cechy dzieła. Dzieło stanowi zawsze zjawisko przyszłe, jest czymś, co w chwili zawarcia umowy nie istnieje, lecz ma dopiero powstać w jakiejś określonej przyszłości. Rezultat, o jaki umawiają się strony, musi być z góry określony, i może przyjmować zarówno postać materialną jak i niematerialną. Cechą konstytutywną umowy o dzieło

jest aby rezultat ten był obiektywnie osiągalny i w konkretnych warunkach pewny. Dzieło musi mieć indywidualny charakter i odpowiadać osobistym potrzebom zamawiającego. Podkreślenia także wymaga, że celem umowy o dzieło nie jest czynność (samo działanie lub zaniechanie), która przy zachowaniu należytej staranności prowadzić ma do określonego w umowie rezultatu, lecz samo osiągnięcie tego rezultatu. W umowie o dzieło chodzi zawsze o osiągnięcie umówionego rezultatu, niezależnie od rodzaju i intensywności świadczonej w tym celu pracy i staranności. Tymczasem umowa o świadczenie usług jest umową starannego działania, jej celem jest wykonywanie określonych czynności, które nie muszą zmierzać do osiągnięcia rezultatu. Kolejną cechą umowy dzieło jest brak stosunku zależności lub podporządkowania pomiędzy zamawiającym a przyjmującym zamówienie. Sposób wykonania dzieła pozostawiony jest w zasadzie uznaniu przyjmującego zamówienie, byleby dzieło miało przymioty ustalone w umowie lub wynikające z charakteru danego dzieła. Przyjmujący zamówienie nie ma także, co do zasady, obowiązku osobistego wykonania dzieła, chyba że wynika to z umowy lub charakteru dzieła (np. dzieło artystyczne). Ryzyko nieosiągnięcia rezultatu zawsze obciąża przyjmującego zamówienie. Przy czym odpowiedzialność przyjmującego zamówienie w wypadku nieosiągnięcia celu umowy jest odpowiedzialnością za nieosiągnięcie określonego rezultatu, a nie za brak należytej staranności /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2000 r. sygn. II UKN 386/99, opubl. OSNP 2001/16/522/.

Nazwa umowy z wyeksponowaniem terminologii służącej podkreśleniu, że ma ona charakter dzieła, nie przesądza samodzielnie o rodzaju umowy w oderwaniu od oceny rzeczywistego jej przedmiotu oraz okoliczności jej wykonywania. Decydująca jest bowiem rzeczywista istota umowy determinowana jej treścią, zgodnym zamiarem stron i celem, a nie jej nazwa, która niejednokrotnie nie oddaje natury łączącej strony stosunku prawnego/ por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 25 czerwca 2013 r. sygn. III AUa 13/13, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2013 r. sygn. III CSK 216/12/.

W ocenie Sądu kwestionowane umowy są faktycznie umowami o świadczenie usług, do których stosuje się przepisy dotyczące zlecenia a nie umowami o dzieło.

Do obowiązków zainteresowanych należało m.in. wykonywanie prac porządkowych, ogrodniczych w parkach na obszarze L. – C. – koszenie trawy w parkach, grabienie liści, odśnieżanie alejek w parkach, wycinanie drzew, sprzątanie śmieci, opróżnienie koszy w parkach.

Zainteresowani wykonywali więc czynności powtarzalne, niewymagające żadnych kwalifikacji. Mogłaby je wykonać każda zdolna do pracy osoba. Dlatego nie można mówić, iż zainteresowani zostali zatrudnieni ze względu na swoje szczególne właściwości lub zdolności. W rezultacie pracy zainteresowanych z pewnością nie powstało dzieło artystyczne ani też żaden wyodrębniony przedmiot co stanowi niezbędny element umowy o dzieło.

Dzieło zaś nie musi mieć cech indywidualności w takiej mierze jak utwór, nie zawsze musi być tworem jedynym i niepowtarzalnym, chronionym prawem autorskim i wymagającym od jego autora posiadania specjalnych umiejętności. Tym niemniej musi być wyrazem kreatywności, umiejętności, myśli technicznej i powinno być przedmiotem zindywidualizowanym już w samej umowie /por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 10 lipca 2013 r., III AUa 146/13, Lex nr 1422410/

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem trudno jest uznać za umowę o dzieło, umowę której istota sprowadza się do koszenia trawników. Koszenie trawnika jest czynnością cykliczną przy właściwym pielęgnowaniu koniecznym jest ponawianie tego koszenia co 1-2 tygodnie, w zależności od natężenia opadów i temperatury. Trudno mówić, iż po skoszeniu trawnika powstaje coś trwałego, dającego się wyodrębnić. Nie ma też z punktu widzenia obrotu znaczenia fakt, czy trawnik jest skoszony czy nie /por. wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 28 stycznia 2014 r., III AUa 898/13, Lex nr 1423320/.

Podobne stanowisko wyraził Sad Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 21 stycznia 2014 r. w sprawie III AUa 813/13 (Lex nr 142316) i wskazał, że przycięcie krzewów do kształtu kuli i stożka nie sposób zakwalifikować jako wykonanie umowy o dzieło. Wprawdzie przy przycinaniu krzewów należy się wykazać pewną umiejętnością, jednakże wytworem takiej czynności nie jest określone dzieło.

Umowy z zainteresowanymi były zawierane najczęściej na okresy miesięczne i wynagrodzenie było wypłacane miesięcznie.

Odnosząc się do pozostałych argumentów strony odwołującej się, Sąd pragnie przede wszystkim wskazać, że zasada swobody umów podlega ograniczeniom a ubezpieczenia społeczne posiadają cechę przymusu. To znaczy, że pracodawca nie może, wedle swojej woli czy nawet wedle woli zatrudnionego, decydować o uczestnictwie w systemie ubezpieczeń społecznych. Ustawodawca celowo objął umowy zlecenia obowiązkiem składkowym w celu zapewnienia ochrony ubezpieczeniowej zleceniobiorcom, której nie można wyłączyć nawet w wyniku zgodnej woli stron umowy zlecenia.

Decyzje ZUS są zatem prawidłowe, ustalenia faktyczne wskazują, iż zainteresowani faktycznie wykonywali czynności zgodne z treścią zawartych umów. W uznaniu Sądu nie ulega zatem wątpliwości, że kwestionowane umowy noszą cechy umowy o świadczenie usług, do których stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu (art. 750 k.c.) a nie umowy o dzieło. I z tego względu podlegają obowiązkowi składkowemu.

Z tych względów, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc, Sąd oddalił odwołania w pkt 1 wyroku.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł w pkt 2 wyroku. Zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Stosownie do art. 98 § 3 k.p.c. do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez wykwalifikowanego pełnomocnika zalicza się wynagrodzenie. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika Sąd ustalił, w oparciu o § 2 ust. 1 i 2 w zw. z § 6 ust. 1, 2 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz.U. 2013 r., poz. 490), zgodnie z wnioskiem według wykazu, na kwotę 1200 zł (M. W. (1) – 180 zł, S. S. – 600 zł, A. S. – 180 zł, G. S. – 180 zł, M. W. (2) – 60 zł).

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi odwołującego się.